

LUNDS UNIVERSITET
Musikhögskolan i Malmö

Musikhögskolan i Malmö

INFO 4

2008/2009

maj/juni

STRÅKFORUM – en strukturerad väg mot excellens

MUSIKHÖGSKOLANS INFO

utges av

Musikhögskolan i Malmö
Besöksadress: Ystadvägen 25
Postadress: Box 8203
S-200 41 Malmö.

Tel: 040-32 54 50
Fax: 040-32 54 60
E-mail: info@mhm.lu.se
Hemsida: www.mhm.lu.se

Ansvarig utgivare: Sverker Svensson
Redaktör: Ove Torstensson

Upplaga: 1 500 ex.

Tryckeri: Holmbergs i Malmö AB

ISSN 1104 - 2109

Omslag: **Victoria Niilekselä**, 7 år, som till vardags går i första klass på Maria Montessoriskolan i Lund. Sedan två terminer tillbaka deltar hon tillsammans med tvillingssystemen Clara i Stråkorums verksamhet. Foto: Leif Johansson

ÄNDRINGAR I MATRIKELN

Emeli Ek, IE1 rytmik
Almbacksg. 14 B
211 54 Malmö
Mobil: 0739-903126

Johan Hallberg, G2
Kastanjeg. 1 A: 702
237 59 Lund
Mobil: 0762-297683

Annasara Lundgren, MU5 klassisk violon
Södra Parkg. 27 A
214 22 Malmö

Ban Shakir, IE3 rytmik
Monbijoug. 14 A
211 53 Malmö
Mobil: 0702-699712
E-post: ban.shakir.948@student.lu.se

Deadlines för ISME-konferensen 2010 i Beijing:
- Presentationer är 1 oktober 2009
- Performing Groups är 31 augusti 2009
Se vidare www.isme.org – klicka på logon för Beijing-konferensen.

INNEHÅLL

Ändringar i matrikeln.....	2
Om turnén till Baltikum med Musikhögskolans symf. ork.	3–6
av <i>Johan Jeppsson & Leif Johansson</i>	
Musikhögskolans gitarrkonferens 2009.....	7–9
av <i>Claes Ottelid, Gunnar Spjuth & Leif Johansson</i>	
STRÅKFORUM – en strukturerad väg mot excellens	10–13
av <i>Ove Torstensson & Leif Johansson</i>	
Att fånga andan på Musikhögskolan.....	14–15
av <i>Johan Roslund, text & foto</i>	
Musikdramatik på masternivå	16–18
av <i>Ove Torstensson</i>	
Noterat.....	18
I tangons värld, del 3.....	19–23
av <i>Claes Ottelid & Kjell Edstrand</i>	

I huvudet på en turnéledare:

Om turnén till Baltikum med Musikhögskolans symfoniorkester

text: Johan Jeppsson foto: Leif Johansson

Med en lyckad premiärkonsert i bagaget, och efter en välbehövlig fredag, avgick de två bussarna från Musikhögskolan på måndagen, med sikte på nattfärjan Karlshamn–Klaipeda. Vi klarade överfarten och lyckades ta oss i land morgonen därpå. Gränspassagen gick galant ;-) och äntligen kunde vi känna att vi var på väg mot första anhalt: Vilnius – europeisk kulturhuvudstad 2009.

Dirigent för orkestern var Neil Thomson, som även under 1990-talet vid ett flertal tillfällen dirigerat orkestern. Jag själv minns honom väl från den tiden (jag studerade då på Musikhögskolan, med valthorn som huvudinstrument, och minns kanske särskilt *Scheherazade*, *Till Eulenspiegel*, *Nielsens 3:a* och *Våroffer*). Hur som helst: det var ett mycket gott arbetsklimat som

skapades från första repetitionsdag, i och med Neils ankomst – hans ledarskap på en gång gediget och energiskt, engagerad i minsta detalj, vilket kom att smitta av sig på orkestern.

Ett oplanerat varv runt Klaipeda och effekterna av vår smärre invasion av den lilla kiosken längs vägen gjorde att vi blev nå-

got försenade till middagen. Att manövrera bussar genom Vilnius smala, enkelriktade gränder visade sig dessutom vara en utmaning utöver det vanliga. Likväl: det gick! Vi hittade fram till filharmonin och, bland alla byggställningarna backstage, omklädningsrummen. Orkestern packade upp, vi ställde i ordning, och vi höll ett effektivt sound-check på den nyrenoverade scenen. Det kändes riktigt skönt att ha landat med orkestern, att se alla på plats och höra dem spela. Jag får också veta att det väntas stor publik, uppskattningsvis 500 personer (av cirka 700 platser) – verkligen i alla åldrar, och bland dem några litauiska ministrar. Kul!

Musikhögskolans symfoniorkester under finalkonserten i Estonia konsertsal i Tallinn: en fantastisk, minnesvärd konsert!

Stilstudie av Marcus Ström, spelande *Passacaglia*, ett beställningsverk särskilt för turnén.

Det visade sig att scenutrymmet var lite snålt längst bak, vilket gjorde att slagverkets uppställning krävde ytterligare en musiker. Hur skulle vi lösa det i all hast? Marcus gav mig förtroendet att ta hand om Passacaglians avslutande tam-insats och en klangbildningslektion. Lite stämrep och enskild övning på det, sen kände jag mig laddad och redo för konsert. Men litet självkritiskt kan jag i efterhand konstatera att min insats inte bara var svag i decibel räknat.

I pausen – efter att applåderna och jublet för Bruchs violinkonsert klingat ut – går jag ut i foajén och träffar där några av de litauiska brassmusiker som var utbytesstudenter på Musikhögskolan ”på min tid”, snackar lite gamla minnen och

Vanemuise konserthus i Tartu (Estland)

får veta att de nu jobbar i Nationalfilharmonin/Operan där. De verkar ha det bra, men det ekonomiska läget är dystert och de har tvingats gå ner i lön för att kunna ha jobben kvar; orkestrarna har inte heller råd att anlita solister och dirigenter utifrån längre.

Dagen efter var orkestern ledig på förmiddagen; de flesta strosade runt i den underbara, ehuru helgdagsstängda, staden Vilnius. Avfärd efter lunch, norrut mot Tartu i Estland. Vi räknar med cirka nio timmars körning. Vägarna är långa, raka och långsamma, men det flyter på bra, så bra att vi bestämmer oss för att stanna för

kvällsmat i centrala Riga. Det krävdes bland annat en U-sväng med två bus-sar i rusningstid på genomfartsleden i miljonstaden Riga, ja du hör ju själv... (Men det gick strålande!) Extraturen inom Riga tog längre tid förstås, men det var det värt: vi fick god mat och vi fick se litet av den gamla staden (för övrigt Sveriges största stad på 1600-talet). Resan fortsatte på gropiga, mörka och vilt-

Violinsolisten Vilhelmas Cepinskis drog entusiastisk publik på hemmaplan.

Bruchs violinkonsert genrepas, andra satsen. Litauiske violinisten Vilhelmas Cepinskis och brittiske dirigenten Neil Thomson.

bemängda vägar genom Lettland och senare Estland. Vi var framme på hotellet i universitetsstaden Tartu 23.30. (Tack för födelsedagsången!)

En god natts sömn i rymliga hotellrum, och så ledigt fram till soundcheck på efter-

middagen. Långpromenad i Tartu (hette Dorpat på den tiden då Gustav II Adolf instiftade universitetet). Konsert på kvällen i ett konserthus i fint tekniskt skick och med bra personal, men rykte om sig att ha en svårflörtad publik. Vi klarade tyvärr inte att ändra på det ryktet; publiken var

inte stor och knappast euforisk, men orkesterns insats oklanderlig. Proffsig!

Fredag den 13:e styrde vi mot Tallinn. Där gjorde solgasset sitt bästa för att snösmältningen skulle ta fart. Vid ankomsten åt vi en snabb lunch och hade sedan

Förstapult, förstaviolin: Annasara Lundgren och Tove Carlsson.

Våra cellister, väl fokuserade på uppgiften, i Vanemuise konserthus, Tartu.

Panoramavy över Tallinn

soundcheck i Estonia konsertsal – en underbart vacker konsertsal med kristallkronor i taket och utmärkt akustik – ett soundcheck inför TV-kameror, radioinspelning och med intervjuer av dirigent och solist. Sammantaget inramningen och orkestrens laddning inför final gjorde en helt fantastisk avslutande konsert (jag log hela Stenhammar!). En stor och

Kompositören Tõnu Kõrvits älskade orkestern!

Johan Jeppsson, turnéledare

mycket entusiastisk publik fick bra valuta för pengarna denna afton. Kompositören av beställningsverket Passacaglia, Tõnu Kõrvits, hade tipsat sin bekantskapskrets om konserten, och en stor del av Estlands kulturelit var på plats, likaså Tallinns borgmästare och Malmös kommunfullmäktigeordförande Kjell-Arne Landgren – städerna är vänorter – liksom även en delegation från Musikhögskolan. Recensioner och omdömen från konserten talar i överväldigande ord om orkestrens ”driv” och sällsynt energiska spel. Flott!

Efter konserten samlades orkestern i en källarrestaurang för samkväm. Lördagen var fri, och solskenet lockade till promenader i gamla stan med sina smala gränder och vidunderlig utsikt över Finska viken. På eftermiddagen återsamling vid hotellet för avfärd till hamnen. Nattfärjan Tallinn–Stockholm skilde sig på de flesta punkter

från den förra: flärd à la Finlandsbåt med smörgåsbord, barer, dansgolv och karaoke. Och som om det inte var nog uppstod ett folkmusikjam i diskoteket...

Söndag morgon ställde vi tillbaka vår klockor till GMT+1 och påbörjade bussresan söderut. Längs vägen lämnade vi av några studenter, vi spanade in en SMASK-happening längs motorvägen, och anlände fulla av härliga minnen till Musikhögskolan 18.55, fem minuter före utsatt tid – producenten nöjd och glad, och mycket stolt över en underbar vecka.

Mitt varmaste tack till medföljande personal (Per Lundin och Jan-Erik Engblom), till fotografen Leif Johansson och framför allt till studenterna i orkestern – ni var fantastiska!

Fakta om turnén

I samarbete med Malmö stad, Sparbanksstiftelsen Skåne, Crafoordska stiftelsen, Litauiska ambassaden, Musik i Syd, Malmö symfoniorkester, Litauiska nationalfilharmonin, Eesti konsert och Konstnärliga fakulteten vid Lunds universitet gjorde Musikhögskolans symfoniorkester en turné till Baltikum 9-15 mars i år. En veckas repetitioner i Rosenbergsalen följdes av fyra konserter:

Konserterna

Lördag 7/3 kl 15: Malmö Konserthus
Tisdag 10/3 kl 19: National Philharmonia, Vilnius, Litauen
Torsdag 12/3 kl 19: Vanemuise Concert House, Tartu, Estland
Fredag 13/3 kl 19: Estonia Concert Hall, Tallinn, Estland

Repertoar

Tõnu Kõrvits: Passacaglia (uruppförande). Ett beställningsverk särskilt för denna turné.
Max Bruch: Violinkonsert
Wilhelm Stenhammar: Symfoni nr. 2

Medverkande

Musikhögskolans i Malmö symfoniorkester
Dirigent: **Neil Thomson**
Solist: **Vilhelmas Cepinskis**, violin

Musikhögskolans gitarrkonferens 2009

Text: Claes Ottelid & Gunnar Spjuth Foto: Leif Johansson

De 7:e och 8:e februari hölls gitarrkonferens på Musikhögskolan i Malmö. Inte sedan början av 90-talet, när dåvarande gitarrprofessorn Per-Olof Johansson arrangerade en nordisk gitarrkonferens, har något liknande iscensatts här.

Gitarrämnesnämnden började på senhösten 2007 snickra på idén om en gitarrkonferens i Malmö. Den skulle hållas på Musikhögskolan och vända sig till gitarrpedagoger i södra Sverige – Skåne, Halland, Blekinge och Småland. Det stod snart klart vad vi önskade uppnå:

- Vi ville bidra till att skapa nätverk och kontakter mellan gitarrpedagoger verksamma i regionen.

- Vi ville genom detta initiativ bidra till ett närmande mellan Musikhögskolan och andra utbildningar i regionen.
- Vi ville genom den stimulans som en sådan konferens innebär, bidra till att på sikt stärka rekryteringen både till instrumentet och till Musikhögskolan.
- Vi ville skapa incitament till en kontinuerlig verksamhet, ett gitarrforum om man så vill, med konferenser vart eller vart annat år.
- Vi ville öppna ett forum för alla de frågor och ämnen som förenar just gitarrlärare.

Vi beslöt också att göra den akustiska gitarren till övergripande ämne för årets konferens, och med dessa idéer i bagaget inledde

Den ”riktige dirigenten” Mats Rondin inspirerade.

Klas Wounsch fick vara med och spela, också.

vi en rundfråga bland alla gitarrpedagoger vi har kontakt med i södra Sverige, för att pejla intresset och öppna för förslag till konkret innehåll. Det stod snabbt klart att man välkomnade initiativet och många hade synpunkter på tänkbara programpunkter.

Claes Ottelid och Gunnar Spjuth hade redan från början axlat ansvaret som projektledare, och under 2008 gjordes alla de förberedelser i form av interna och externa kontakter, finansiering, och de hundratala små detaljbeslut som krävs för att ro den här sortens arrangemang i land. När konferenshelgen slutligen kom var vi alltså tämligen säkra på att allt skulle fungera.

Ett drygt trettiotal anmälda deltagare droppade under lördagsförmiddagen in till den inledande fikan i Musikhögskolans kafé.

Majoriteten kom, naturligt nog, från Skåne, men även Halland och Småland var tämligen väl representerat, medan Blekinge var klart underrepresenterat – det får vi jobba med till nästa gång.

Den svensk-dansk-brasilianska Choro Vivo, som stod för lördagskvällen konsertinslag, fr vänster: Pia Kaufmanas - tvärflojt, Mats Andersson - 7-strängad gitarr, Martin Heap - cavaquinho och Alfonso Correa - pandeiro. Foto: Börje Sandquist

Konferensen inleddes med gitarrorkester. Den idén uppstod tidigt i planeringsprocessen, och redan då fick vi synpunkten från flera håll att det vore spännande att få spela under en "riktig dirigent". Det vanliga är naturligtvis att en tillgänglig gitarrpedagog leder dessa ensembler runt om i landet. Vi hade tagit förslaget ad notam och rekryterat självaste Mats Rondin till ändamålet.

Det är en sällsam upplevelse att vara en del av en 40 man stark gitarrensemble. Gitarrens klang växer och blir bred och mäktig. Börje Sandquists arrangemang av Felix Mendelssohns pianostycke "Fantasie ou Caprice" klingade ljuvligt och Mats Rondins proffsiga ledning försatte oss alla i djup koncentration. Vi ägnade knappt två timmar till instuderingen som sedan filmades av Leif Johansson. En andra tchorogning godkändes av vår dirigent och kanske hamnar den så småningom på nätet. Att spela gitarrorkester visade sig vara mycket populärt. Många deltagare uttryckte en önskan om att få spela mer gitarrorkester vid nästa konferens.

Efter lunch i kaféet med mycket samtal och umgänge återvände vi till Lilla Salen för nästa programpunkt.

Klas Wounch och Leif Johanssons utmärkta presentation av undervisningsmaterial hämtat från nätet respektive

Börje Sandquist funderar.

Mårten Falck

tarrtidskrifter, var nog för många en ny och spännande insikt. Det nätbaserade materialet är ännu i sin linda men Klas Wounch visade på några exempel där vi direkt från datorn undervisades av en klassisk gitarrist. Förmodligen är denna form något som kommer att utvecklas som ett komplement till det personliga och verkliga mötet mellan lärare och elev. För i första hand rock, pop- och jazzgitarrister är gitarrtidskrifter fyllda av spännande undervisningsmaterial. Leif Johansson visade vilken otrolig utveckling som skett inom området "plankning". Det är helt klart att det finns ett mycket stort behov av att inspelad musik förs över till noter och det var fascinerande att se och höra hur skickligt flera av dessa "plankningar" var gjorda.

Mellan programpunkterna gavs möjlighet att botanisera i en notutställning som öppnats för alla deltagare som ville visa upp noter, undervisningsmaterial, CD-skivor med mera. Till och med gitarrer för provspelning fanns tillhanda.

Gitarrorkestern jobbade med full koncentration!

Lördagseftermiddagen avrundades med ett konsertinslag: Svensk-dansk-brasilianska Choro Vivo, brasiliansk choromusik för 7-strängad gitarr, cavaquinho, pandeiro och tvärflojt. Musikhögskolans Mats Andersson spelade den brasilianska 7-strängade gitarren och fungerade som vägvisare och presentatör. Melodiöst, svängigt, spännande och charmfullt.

Precis som det ibland är viktigt att träffas vid sidan av en arbetsplats, lika viktigt och givande kan det vara att träffas vid sidan av en konferens. Därför ägnade vi lördagskvällen åt ett restaurangbesök. Restaurang "La Courronne" stod för buffén och flertalet av konferensens deltagare slöt upp. De lite mer långväga deltagarna var inlogerade på hotell. Lokalen fylldes direkt av en intensiv konversation. Alla fick möjlighet att samtala om sin arbetsituation, sina idéer och visioner och naturligtvis om allt annat som inte har med gitarr att göra.

Lördagskvällen blev inte senare än att söndagens program kunde starta i (nästan) utsatt tid.

Speciellt inbjuden till konferensen var gitarristen Mårten Falck. Mårten har under senare år ägnat mycket tid åt forskning kring och interpretation av rysk gitarrmusik. Det är för oss i väst ett bortglömt repertoarområde som nu Mårten tagit fram och gett välförtjänt uppmärksamhet. En banbrytande CD-inspelning av Mårten Falck med framför allt romantisk rysk gitarrmusik, kom 2008 och sedan dess har Mårten flitigt konserterat med denna repertoar. Det var mycket intressant och inspirerande att höra Mårtens fina spel och levande berättelse om en helt annorlunda tradition. Den 7-strängade ryska gitarren med sin egen specifika stämning. De ryska gitarristerna, ofta starka och originella personligheter. Den enorma mängd rysk musik för gitarr som ännu återstår att utforska.

Konferensens sista punkt var en öppen diskussion där en stort antal frågor berördes. Rekrytering var en av dessa frågor. Det stack onekligen i ögonen att av c:a 40 deltagande gitarrister var en (1) kvinna! Vi var dock alla smärtsamt medvetna om att detta mycket väl speglar verkligheten

ute i landet. Vid borrandet i den frågan visade det sig att den allmänna erfarenheten var att rekryteringen i lägre åldrar var könsmissigt jämn, men att flickorna faller ifrån under tonåren. Varför är det så? Vi har inte svaret på frågan, men omständigheten inbjuder onekligen till en djupanalys. Vem ska anta utmaningen att stå för en forskningsinsats här?

Under konferensens dagar insåg vi i Musikhögskolans gitarrnämnd att behovet av gitarrkonferenser är större än tillgången. Konferensens deltagare uttryckte en stark önskan om en fortsättning, kanske i form av en stort upplagd fortbildningshelg, eller kanske till och med vecka? Detta var en av flera trådar som vi på Musikhögskolan ska försöka spinna vidare på. Säkert är att vi känner en stor tillfredsställelse med att denna första konferens kommit till stånd på ett så lyckosamt sätt.

STRÅKFORUM

en strukturerad väg mot excellens

Text: Ove Torstensson Foto: Leif Johansson

Stråckforum är en mötesplats för unga musiker som vill lite extra med sitt musicerande. Eleverna erbjuds en strukturerad studiegång, där man steg för steg utvecklas både på sitt instrument och i sitt musicerande i olika ensembler. I Stråckforums koncept ingår månadsvisa träffar på helgerna, den så kallade Lördagsskolan, sommarkurser, vinterkurser, både i Sverige, Norge och på Gran Canaria – ja det går till och med att lära sig spela fiol på distans genom Stråckforums försorg!

INFO var på plats när vårterminens näst sista träff i Malmö för Lördagsskolan gick av stapeln i Rosenbergsalen.

Utbildning i tre nivåer

Initiativtagaren till Stråckforum heter **Lars Jöneteg** och han arbetar som lärare vid Musikhögskolan i Malmö, i violin, violinmetodik och kammarmusik.

– Man kan säga att Stråckforum är paraplynamnet för flera olika verksamheter. I detta koncept ingår både Lördagsskolan och olika veckolånga kurser. Idén med Stråckforum är att möta unga begåvade elever och erbjuda dem en utbildningsplan upp till musikhögskolenivå, berättar Lars.

Som hjälp i detta finns ett utbildningsprogram i tre nivåer, med en timmes teknikinstruktioner på DVD-skiva för respektive nivå, totalt tre timmars utbildning således. Skivorna innehåller teknikinövningar, som i sin tur är kopplat till musikstycken, då eleverna får möjlighet att praktisera de tekniska färdigheter de för tillfället jobbar med.

– Att få en progression i det egna övandet och musicerandet är av oerhörd stor betydelse, poängterar Lars Jöneteg.

Lördagsskolan, som äger rum en gång

Lars Jöneteg

i månaden, bedrivs förutom i Malmö även på orterna Göteborg, Stockholm, Växjö och Piteå. Varje termin avslutas med en konsert för att ge de medverkande extra stimulans åt det egna övandet och spelet tillsammans. Då får man se vad de tre olika nivåerna presterar, vilket inte minst stimulerar yngre elever att komma vidare i sina studier.

Poängen är att alla eleverna vet exakt vad de ska arbeta med hemma mellan träffarna i Lördagsskolan.

Stort spridningsområde

I Malmö stöds Lördagsskolan av Musikhögskolan och repetitioner och konserter äger rum i skolans konsertsal, Rosenbergsalen på lördagar. Eleverna kommer från hela södra Sverige, bl a från Helsingborg, Lund, Höör, Ystad, Bjarred/Lomma, Varberg, Karlskrona och ibland även Växjö. Den sociala biten är viktigt för att få en verksamhet med lust och glädje och de nätverk som skapas vid de månatliga träffarna är mycket betydelsefulla.

– Det handlar inte om att vi som jobbar inom Stråckforum värvar studenterna

Linda Sunesdotter instruerar de olika grupperna i Rosenbergsalen på Musikhögskolan vid vårterminens näst sista sammankomst den 25 april. **Söndagen den 24 maj kl 16.00** är det dags för vårkonsert med alla violinister.

och tar dem från deras kommunala musikskola på hemmaplan, betonar Lars. Istället ska man se Stråckforum som en stor möjlighet för de ambitiösa eleverna att faktiskt förkovra sig ytterligare på sitt eget instrument och det egna musicerandet tillsammans med andra. I själva verket har eleverna sin vanliga verksamhet i den kommunala musik-/kulturskolan på hemmaplan och Stråckforum erbjuder bara den där extra kryddan i musicerandet. Vi jobbar i nära samverkan med fiollärarna på hemmaplan.

När man är färdig med nivå 3 och vill satsa på en yrkesutbildning inom musikområdet, erbjuds man till och med extra master class med pianist, då man får spela de stycken man tänker söka till musikhögskolan på. Dessa master class brukar äga rum på söndagen, alltså dagen efter man medverkat i lördagsskolans musicerande.

Konsten är att bygga nätverk

– Musikhögskolans studerande som går den fristående kursen *Allmän violinmetodik* deltar också i Lördagsskolans verksamhet, där de får flera tillfällen att

Frida Silfverberg undervisar cellisterna, med Anders Wiberg vid pianot.

undervisa, berättar Lars.

– Dagen efter har vi sedan seminarium där kursdeltagarna, med både musiker- och IE-studerande samt studenter som är yrkesverksamma musiker inom olika professionella orkestrar, men som ändå vill undervisa. Det brukar också finnas med lärare från den kommunala musikskolan, som vill fortbilda sig. Här får vi ytterligare tillfälle att nå ut med budskapet om vad Stråckforum är och står för.

– Det känns som att det lossnat ordentligt, efter sju års verksamhet i Stråck-

forum. Vi har nått ut med budskapet. Sammanlagt deltar omkring 70 elever i Stråckforums verksamhet i Malmö.

I staben av lärare finns förutom Lars Jöneteg själv på violin/viola, även **Linda Sunesdotter**, violinist och violinpedagog samt på cello, lärarna **Anders Wiberg**, **Frida Silfverberg** och **Helena Bertilsson**.

Som uppföljning till Stråckforum arrangeras även sommarkurser på Sundsgårdens folkhögskola utanför Helsingborg i juni månad och på S:t Sigfrids folkhögskola, utanför Växjö i augusti. Sommar-

Linda Sunesdotter instruerar.

kurserna är poängkurser och ingår i Musikhögskolans sommarkursutbud.

Förutom sommarkurser arrangeras en vinterkurs på Öland under januari månad

och som pricken över i:et erbjuds en kurs på Gran Canari under sportlovet (vecka 8) nästa år.

Två verksamheter med friktionen i centrum

I samarbete med professor **Terje Moe Hansen**, lärare i violin vid Musikhögsko-

Cello ingår sedan 9 år tillbaka i Stråkforums utbud.

Fullt fokus på instrument och stråke blir det under ett gemensamt arbetspass i Rosenbergsalen på Musikhögskolan.

lan i Malmö, arrangeras även en kurs i norska Trysil, där alla skidsugna stråkelever kan få sitt lystmäte både vad gäller musicerande och skidåkning. Den veckan handlar det således mycket om att delta-garna, med hjälp av harts och skidvalla, jobbar med att minska respektive öka friktionen mot respektive underlag.

När svenska och norska stråkelever

blandas i norska Trysil uppstår många goda nätverk, vilket bla ger synbar effekt på antalet norska elever som söker sig till våra sommarkurser i Sverige.

Behov av ny struktur

– Personligen tror jag Stråkforums undervisningsmodell har framtiden för sig. Att under skoltid behöva lämna sin klass, t ex mitt under en matematiklektion och springa till sin fiollektion, känns som en förlegad undervisningsmodell i dagens samhälle. Det gäller att tänka i andra banor och se till att eleven får bättre och mera kvalitativa inlärningsförutsättningar. Jag tror att detta koncept är mycket

gångbart, oavsett instrument och musikgenre egentligen. Det har gått från video-instruktionsfilm till instruktioner på DVD-skiva. Nu kommer Internet starkt och i framtiden tror jag allt lektionsmaterial kommer att finnas tillgängligt på hemsidan, avslutar Lars Jöneteg, som hoppas kunna förbättra innehållet på Stråkforums hemsida ytterligare.

Ytterligare information: www.strakforum.se

Victoria Niilekselä, 7 år, studerar tillsammans med tvillingssystem **Clara** på Kulturskolan i Lund för violinpedagog **Adriana di Lorenzo Tillborg**. De har båda spelat fiol sedan de var 5 år gamla och spelar och övar alltid tillsammans. Sedan två terminer tillbaka kompletterar de undervisningen i Kulturskolan med Stråkforums verksamhet. Både Clara och Viktoria tycker det är jättekul att spela fiol, särskilt i grupp.

Lars vid pianot.

Just nu läggs tjugo nya filmer ut på hemsidan: Att fånga andan på Musikhögskolan

Att försöka samordna ett projekt är alltid en utmaning. Men att under tre hektiska månader försöka sammanföra ett 30-tal musiker med en filmregissör, vars första långfilm har premiär mot slutet av projektperioden, krävde ett riktigt djupt andetag. Det lyckades dock och resultatet börjar nu läggas ut på Musikhögskolans nya hemsida i form av korta informationsfilmer, som ska komplettera hemsidan via ett helt nytt medium.

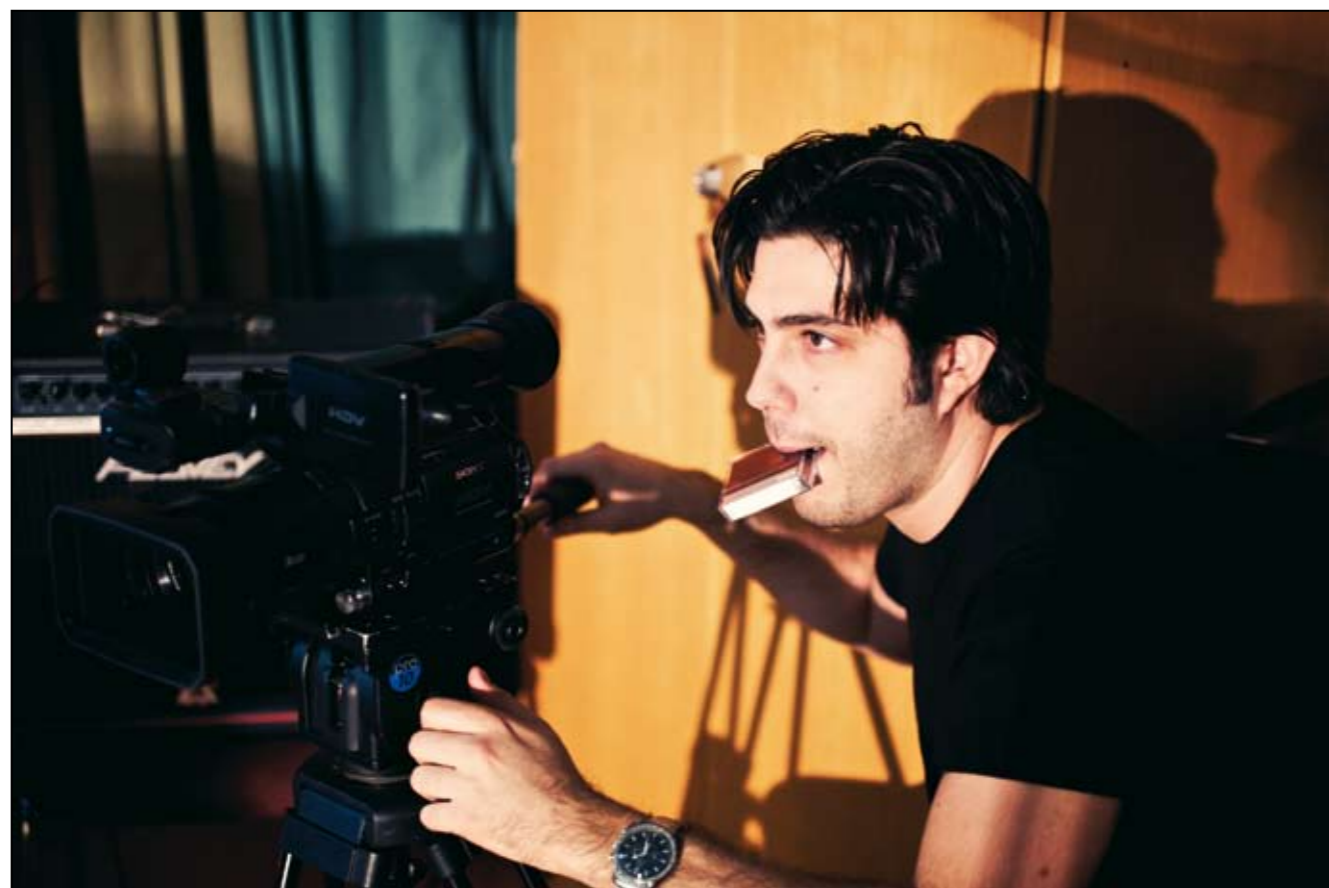
– Visst ska det se tekniskt snyggt ut men det viktigaste är att fånga andan på Musikhögskolan, vilket kan vara svårt att sätta fingret på vad det egentligen är. Det kändes, trots allt som om vi lyckades, säger filmaren Manuel Concha.

Projektets bakgrund

Arbetet med projektet påbörjades efter sommaren 2008 när skolans webbgrupp började diskutera olika slags media på den nya hemsidan. Jag tänkte genast på Manuel, en god vän till mig som jag jobbat med förut, och presenterade idén för honom. Han nappade på projektet dels för att det lät som en kul utmaning och dels för att det innebar en chans för mig och honom att samarbeta igen. Arbetet fortsatte under hösten med att rollbesätta och bestämma innehållet i filmerna.

Manuels bakgrund

Manuel började filma redan som tolv-åring efter att hans pappa köpt en videokamera till familjen. Efter mediegymsnasiet blev det utbildning på filmområdet både i Los Angeles och Stockholm. Han blev antagen till Filmhögskolans regiutbildning men hoppade av för att förverkliga sin dröm – långfilmsdebuten. Arbetet med *Mañana*, som hade biopremiär den 8 maj pågick för fullt under inspelningarna för Musikhögskolan.

Det krävs ett stort mått av arbetsdisciplin att lansera sin första långfilm samtidigt som man gör ett 20-tal korta filmer à 2-3minuter för Musikhögskolans räkning. Det har filmregissören Manuel Concha fått erfara.

– Det blev lite påfrestande ibland men samtidigt kändes det skönt att kunna fokusera på något annat än *Mañana*, som jag har arbetat med under tre år. *Mañana* är en go' skånsk komedi med bland annat Alexandra Dahlström, Helena af Sandeberg och Michael Segerström i rollerna.

– Det blev lite påfrestande ibland men samtidigt kändes det skönt att kunna fokusera på något annat än *Mañana*, som jag har arbetat med under tre år. *Mañana* är en go' skånsk komedi med bland annat Alexandra Dahlström, Helena af Sandeberg och Michael Segerström i rollerna.

Filmandet

Själva filmandet sparkades igång den 3 december och var inte helt problemfritt. Bland annat hamnade vi på villovägar i Arlöv när vi letade efter Humlemadskolan i Burlöv, och på inspelningsplatserna dök det ofta upp något oväntat. – Så är det nästan alltid när man filmar. Man kommer till en situation, där man måste improvisera och vara väldigt medveten om omgivningen, annars hittar man kanske inte det där lilla extra som man vill lyfta fram. Det mest intressanta var att det varje gång var olika personligheter med mycket kärlek och engagemang till sitt instrument eller ämne. Det var kul att fokusera på den sidan av personen och fundera på hur den skulle porträtteras. När det kommer till vilket intryck Manuel fick av Musikhögskolan under arbetets gång så håller han inte tillbaka: – Jag kan definitivt tänka mig att samarbeta med Musikhögskolan igen. Jag tycker mycket om skolan och det känns inte som att vi jobbade med filmerna så länge som vi faktiskt gjorde. Det betyder ju någonting. Som frilans är man ju på olika ställen hela tiden, man har aldrig en fast punkt. Att då få träffa så många positiva människor på en och samma plats är en stor fördel.

Ett stort tack riktas till alla som på något sätt varit inblandade i projektet.

JOHAN ROSLUND
text & foto

Manuels nya film *Mañana* hade premiär fredagen den 8 maj.

Att ge instruktioner tillhör väl inte den svåraste biten i en regissörs arbete. Att däremot få det som man tänkt sig – det kan vara marigt!

Ny musikerutbildning läsåret 2008/2009

Musikdramatik på masternivå

Ove Torstensson, text & foto

I september 2008 startade musikerutbildningens nya utbildning i musikdramatik på masternivå vid Musikhögskolan. Syftet med utbildningen är att förbereda studenten för en professionell verksamhet som sångare inom opera och musikteater. Musikhögskolan samarbetar med Malmö Opera och Musikteater för att studenterna ska få den nödvändiga praktiska erfarenheten av professionella uppsättningar.

De två första som antogs till utbildningen är redan garvade studenter vid Musikhögskolan. Carolina Tholander och David Hornwall har båda gått musikhögskolans IE-variant, klassisk inriktning med sång som huvudämne. De ville utmana sig själva och bygga på sin redan goda pedagogiska och konstnärliga utbildning med en specialiserad musikerutbildning, där fokus ligger på den egna sångutvecklingen, i kombination med scenisk gestaltning, roll- och textanalys.

Jag träffar Carolina och David i de ljusa och luftiga lokalerna som Musikhögskolans nyinvidga bibliotek nu kan erbjuda – lokaler som klippt och skurna för både

intervju, om den inte blir alltför affektiv förstås samt fotografering.

Hur känns det nu när ni är nästan

halvvägs i utbildningen?

Carolina: Det känns bra att David och jag redan har gått en IE-utbildning tillsammans. Man kan bolla idéer med varandra och vi vet båda vad vi vill med denna nya, konstnärligt inriktade, utbildning. Vi är lika gamla och har hunnit skaffa oss en del skinn på näsan. Det hade varit mycket jobbigare att ta i saker om man varit ensam på utbildningen.

I utbildningen finns utvecklingspotential det har vi känt båda två – den kan bli hur bra som helst med tiden. Det känns t ex helt fantastiskt att få vara i ett operahus under sin utbildning! Jag tycker Musikhögskolan egentligen borde ha ett mycket mer omfattande samarbete med t ex Malmö Symfoniorkester och Malmö Opera och Musikteater även när det gäller den

reguljära musikerutbildningen på kandidat- och masternivå. På sätt och vis känns det som ett verkligt pionjärbete, det vi är med och utformar, David och jag.

David: – Utbildningen befinner sig helt naturligt i ett uppstartsskede. Det finns ingen färdig infrastruktur som ligger och väntar på en – ingen snitslad bana att följa. Det positiva med den sidan av myntet är att det finns stora möjligheter att göra utbildningen till det man själv eftersträvar. Det negativa är att det av oss studenter krävs stort mått av tålmod och mycket hårt slit för att nå dit man vill. Det finns stunder när situationen känns stimulerande och det finns andra tillfällen när man känner sig trött på att vara entreprenör och försökskanin på en och samma gång.

Det är många som arbetar med utbildningen, lärare och administrativ personal, men i slutändan är det ändå Carolina och jag som måste vara nöjda med det vi får uppleva och lära oss. Mycket handlar också om resurser, att de som är med och utformar utbildningen måste ges utrymme inom sina tjänster att göra detta. I annat fall blir det mycket som blir hängande i luften, eftersom den dagliga verksamhetens olika praktiska problem tar överhand.

David: – Vår utbildning ska vara ett alternativ till Operahögskolan, som finns t ex i Stockholm, Göteborg och i Köpenhamn. Jag tycker det verkar som om Operahögskolorna plockar allt yngre studenter från Musikhögskolorna. Det finns en risk med detta. De vill nog gärna forma sångare från tidiga år, men risken är att studenterna är alltför omogna och smalnar av för tidigt i livet mot repertoaren "opera och musikteater". Där-

vidlag känner Carolina och jag oss trygga...

Skillnaden på vår utbildning mot den reguljära musikerutbildningen är att det inte är någon skyddad verkstad, vilket en musikerutbildning på Musikhögskolan mycket väl kan bli – allt är upp till den enskilde studenten att inte isolera sig alltför mycket till Musikhögskolans värld.

I den utbildning vi går nu får vi en värdefull kontakt med en professionell organisation, som verkar inom vårt framtida yrkesområde. De produktioner vi medverkar i på Malmö Opera och Musikteater är bra inför framtiden, inte minst för våra CV:n, när man är färdig med sin utbildning och söker jobb. Man lär sig att driva saker och ting och att skaffa sig och upprätthålla ett kontaktnät.

Hur ser utbildningens innehåll ut?

Carolina: – Vår handledare på Malmö Opera heter **Lena Hansson**, som jobbar som vokalkchef. På Musikhögskolan är våra lärare i sång och sånginstruering **Britta Johansson** (sång) och **Conny Antonov** (instudering). Vi deltar även i sångklassens gemensamma lektioner på musikerutbildningen. Vår lärare i scenisk framställning och beredskap, heter **Anna Arwidson** och hon är väldigt kompetent och duktig.

Det vi framför allt önskar är att någon kunde ges ännu mera tid i sin tjänst att jobba med utvecklingen av själva utbildningen, inte minst då att samordna utbildningsmomenten vid Musikhögskolan med Malmö Operas produktioner. Det kommer att behövas de närmaste åren.

David: Det är både lätt och periodvis helt nödvändigt att anpassa sig till världen som

Carolina Tholander

Lyrisk sopran

Ålder: 29 år

Röst: Lyrisk sopran

Familj: Maken Olof Tholander, musiker

Tidigare utbildning: IE klassisk inriktning med sång som huvudämne, 270 högskolepoäng [60 hp = 1 läsårs heltidsstudier].

Aktuell: Studerar på musikerutbildningen, musikdramatik på masternivå, 120 hp.

David Hornwall

Basbaryton

Ålder: 29 år

Röst: basbaryton

Familj: Flickvän

Tidigare utbildning: IE klassisk inriktning med sång som huvudämne, 270 högskolepoäng [60 hp = 1 läsårs heltidsstudier].

Aktuell: Studerar på musikerutbildningen, musikdramatik på masternivå, 120 hp.

finns på Malmö Opera – att gå in för sin praktik där till hundra procent. Samtidigt har vi lektioner och arbete att utföra här på Musikhögskolan, där undervisning, gemensamma lektioner och andra kurser ligger utspridd under läsåret. Detta passar egentligen inte vår rytm som praktikanter på Malmö Opera, där det krävs hundra procentigt engagemang i de produktioner man deltar i. Periodvis har vi båda känt oss som slitna "dubbelarbetande" studenter.

Vilka produktioner har ni varit med om hittills i utbildningen och hur ser framtiden ut?

Carolina: – Vi var med i uppsättningen av *La Traviata* i höstas. Jag var med i kören och David hade en liten roll som budbärare med ett mindre men ändå eget soloparti.

Vi har också medverkat i barn- och ungdomsföreställningen *Trollguld* på Operaverkstan, där David spelade trollkungen Jack och jag själv hade rollen som hovmästartrollet. Totalt blev det åtta föreställningar och den 6/5 visades den som nyhet på TV4-nyheterna.

Just nu arbetar vi med en kortopera som heter *The Boor* av tonsättaren Dominick Argento. Operan är en enaktare på ca en timme. Den består av tre medverkande sångare samt en pianist. Förutom David och jag själv medverkar även **Josef Cusò**. Pianisten heter **Julia Sigova**. David gör rollen som tölpen *The Boor* och jag själv spelar en ung änka. Josef spelar mannen som är skyldig David pengar och David, i skurkrollen, är inte sen att utnyttja situationen och bli utpressare av bästa sort. Det är som upplagt för förvecklingar och förvecklingar blir det, kan jag säga...

David: – Premiär blir det i höst och enligt planerna ska det bli en regional turné med Ronny Danielsson som regissör. Vi får hoppas att planerna går i lås! Vi har nu lärt oss musiken. Nu väntar vi bara på att få börja jobba med regissören! För övrigt kan jag berätta att det blir uruppförande i Sverige för operan, som skrevs i slutet av 1950-talet i USA. Musiken låter modernt romantiskt, som en Hollywood-film från 50-talet ungefär.

Vad vi ska göra som slutproduktion, inför vår examen våren 2010, är ännu inte bestämt. Bollen ligger för närvarande hos Malmö Opera och Musikteater.

Vad har ni för drömmar efter utbildningen?

Carolina: – Min dröm är att jag ska kunna försörja mig som sångsolist och operasångare. Att få hålla på med min passion. Eftersom det inte finns så många fasta tjänster som sångsolist inom opera kommer jag att satsa på en frilansstillvaro.

David: Min dröm är att få göra roller, som innehåller ett stort mått av utmaning. Drömkaraktären alla kategorier för mig är rollen som **Nick Shadow** i *Rucklarens väg*.

Vad gör ni i sommar?

Carolina: Jag ska ut på en konsertturné till olika kyrkor i Skåne, Halland och Småland.

David: Jag ska vara med i Skånska operans uppsättning av *Tosca*, med *Ola Härling* som regissör. Min roll heter *Sakristanen* och han är präst. Vi gör ett 20-tal föreställningar runt om i Skåne under perioden 3 juli – 8 augusti. Repetitionsarbetet startar redan i maj. Det ska bli väldigt roligt!

NOTERAT

Nya lärare på tjänst

Musikhögskolan har anställt följande lärare:

- **Lena Ekman Frisk** som universitetsadjunkt i körsång/körledning (50% tjänst)
- **Mattias Hjorth** som universitetsadjunkt i improvisation/jazzensemble (50% tjänst)

Nguyen Manh tar unik examen

Pianisten Nguyen Manh blir den förste jazzare på Musikhögskolan som avlägger examen på masternivå. Han har studerat sammanlagt fem år på MHM varav de två sista på musikerutbildningens jazzutbildning.

Nguyen Tien Manh föddes 1985 och hans hemort är Vietnams huvudstad Hanoi. Som sjuonåring kom han till Malmö första gången för sex år sedan, som ett resultat av det omfattande samarbetet mellan National Academy of Music i Hanoi och Musikhögskolan i Halmö. Han skickade en videokassett som jazzlärarna

på vår skolan noga granskade och resultatet blev sammanlagt fem års pianostudier för Håkan Rydin men också kontakter med de flesta av jazzlärarna och med flera andra lärare också.

Examenskonserterna blir i Rosenbergssalen 25 maj kl 19.00 och då medverkar **Rickard Slotte** - trumpet, **PO Nilsson** - gitarr, **Johnny Åman** - bas, **Staffan Ålander** - trummor. Även **Håkan Rydin** medverkar tillsammans med Manh i ett verk för två flyglar. Huvudsakligen framförs Manh's egna kompositioner; några av dem för första gången.

Blond tog hem SMASK 2009

Vinnare i SMASK 2009 blev bidrag nr 3, *Så de ska vá* med **Blond in Bell**. Bidraget kommer från Göteborg, som även kommer stå värdar för Riksfinalen av SMASK 2010.

Så d ska vá - Blond in Bell

Text och musik: Sebastian Aronsson

Arrangemang: Sebastian Aronsson

Hemsida: www.smask.org

För ytterligare frågor och pressbilder från riksfinalen på Malmö Opera den 2 maj, ring eller maila Petter Wickman.

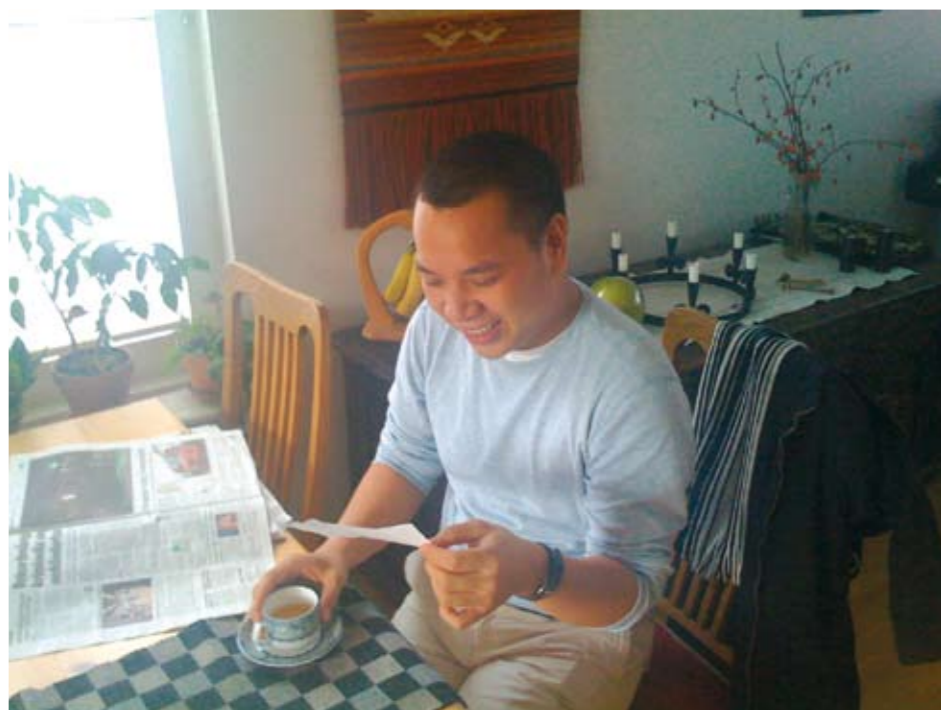
Tel: 070-5629537 E-post: npw-music@hotmail.com

Vinnare i Yamaha-tävlingen

Filip Draglund, trumpet har vunnit första pris i tävlingen *Yamaha Music Foundation Europe*. Nämnas kan också att alla tre finalisterna kommer från Musikhögskolan i Malmö: **Moritz Görg**, MU 5 trumpet och **Alica Tserkovnaja**, MU 2 flöjt.

INFO gratulerar såväl till förstapriset som till de meriterande finalplatserna!

Pianisten Nguyen Manh

I TANGONS VÄRLD del 3

av Claes Ottelid & Kjell Edstrand

Fyra lärare vid Musikhögskolan i Malmö, Håkan Andersson, Kjell Edstrand, Claes Ottelid och Roberto Amerise, åkte i oktober till Buenos Aires för att fördjupa sitt förhållande till den argentinska tangon, en genre som de alla på olika sätt och omfattning ägnat sig åt i årtal. I en serie artiklar berättar de om resan; möten, upplevelser, reflektioner.

Onsdag 22/10 -08

Sex mil sydost om Buenos Aires ligger La Plata, huvudort i provinsen Buenos Aires, med en dryg halv miljon invånare, tillika Robertos hemstad. Vi var inbjudna till familjen, och mycket tack samma för möjligheten att träda in i ett argentinskt hem.

Vägen ut ur Buenos Aires går ofta via *Terminal Retiro*, en bussterminal i storleksordningen "större". Här köpte vi våra biljetter och satt snart på bussen, för den sortens sightseeing som helt enkelt är en bieffekt

av att förflytta sig.

Det dröjde heller inte länge innan vi från bussfönstret fick se något som vi tidigare bara sett på TV: de stora kåkstäder som omger så många av världens stora städer. Roberto berättar att de i Argentina kallas *Villas Misérias*, men att myndigheterna föredrar att benämna dem *Villas Emergencias*. Skillnaden framgår nog utan översättning, och även om man inte vill kännas vid en alltför brutal beskrivning av verkligheten, så görs tydligen en del för att omvandla dessa slumområden till drägliga bostadsområden.

Kjell, Håkan, Leopoldo Federico och Claes.

I La Plata är bebyggelsen mestadels låg och man anar ett visst välstånd i staden, känd för sitt universitet och sin opera. Det är visserligen vår i oktober, men fräschören från grönområdena känns inte som någon årstidsbunden illusion.

Vi blev mottagna med en hjärtevärmande gästvänlighet av Robertos familj. Hur många gånger har man inte besökt ett land utan att sätta foten i ett hem, och vilken skillnad gör det inte. Man tycker sig för ett ögonblick så att säga se landet "inifrån", och ens uppbyggda föreställningar om ett land och dess folk får färg,

nyans och djup.

Efter att några timmar senare ha tagit farväl av mamma María Adéla, Oscar, Alejandro, Lúdia och Diego, tog vi en promenad, för att få en närmare titt på staden. Och se där, på trottoaren; två unga musikanter, bandoneón och gitarr, i ypperligt samspel framförande en klassisk tango! Även om man från tangohall känner sig eftersatt och marginaliserad, konstaterar vi att tangon sällan är långt borta i dessa trakter.

Orquesta del tango de Buenos Aires.

På kvällen, åter i Buenos Aires, misslyckas vi för andra gången med att uppbringa biljetter till Astor Piazzollas och Horacio Ferrérs lilla tangoopera *Maria de Buenos Aires*, som för första gången på tjugo år ges i staden. Vi ger inte upp. Det är många dagar kvar.

Torsdag 23/10

Tidig uppstigning. Denna dag är sedan länge bestämd för ett besök i staden Rosario, Argentinas tredje stad med en dryg million invånare, huvudort i provinsen Santa Fe, belägen trettio mil nordväst om Buenos Aires och Che Guevaras födelsestad. För oss nordliga tangopilgrimer är det förstås minst lika signifikant att det är den stora tangosångerskan *Libertad LaMarques* hemstad, men vårt specifika mål är en skola: *Escuela de Musica de Rosario*, tillhörande *Universidad Nacional*.

Konsert på Atenéo med sångerskan, stjärnan och divan **Adriana Varela**.

Vägen är mödan värt heter det ju, och kultmätaren ger givetvis fullt utslag när bussen börjar färden över Pampas många hundra gröna mil. Det kunde kanske lika gärna varit Po-slätten i Norditalien eller den ungerska Pusztan, eller varför inte Söderslätt (näja) men det är faktiskt Pampas, och inget annat som susar förbi därute, och den vetskapen öppnar speciella associationsbanor i ett svenskt huvud. Det blir inte vilken förflyttning som helst.

Vi anländer klockan 13 och tas emot av **Carlos Quilici**, tangomusiker och lärare i bandoneón vid musikskolan. Han och Roberto känner varandra sedan tidigare och vi blir åter hjärtligt mottagna.

Den inbitne tangoaficionadon känner till att en mycket gammal (1897) tango, skriven av Rosendo Mendizábal heter *el Entrerriano*, och då föreföll det som en tilltalande slump att den lunchrestaurang vi nu snart besökte hette *el Entrerriano* (*Entre Rios* är en provins gränsande till Uruguay).

Temperaturen hade nu stigit till sommarnivå, efter svensk måttstock, och behagligt placerade i skuggan av stora lumiga träd, kunde vi i väntan på vår lunch blicka ut över ett sorts gräsbevuxen allmänning av avsevärd dimension, med en gammal stationsbyggnad åt ena hållet, och en monumental staty åt det andra. Just det, vi befann oss ju i **Che Guevaras** hemstad

och det var honom den föreställde. Vi fick veta att den gjutits av en enorm mängd nycklar och liknande metallföremål, och en närmare inspektion bekräftade tydligt detta förhållande.

Efter lunch fick vi en guidad rundtur genom stadens centrum, avslutad med en kopp kaffe vid stranden av *Rio Paraná*, floden på vilken man kan resa djupt in i Argentinas inland och där vi kunde betrakta en gigantisk järnpråm på väg inåt landet.

Så kom vi då så småningom till musikskolan, som är inhyst i ett f.d. kontorshus för Argentinas motsvarighet till SJ. Huset, gissningsvis från trettioalet, har charm och patina som kompensation för blygsamma materiella resurser, icke befintlig isolering mellan undervisningsrummen etcetera. Vi bevistade en bandoneónlektion med Carlos och två av hans elever, som båda spelade på lånade instrument, i så dåligt skick att den ena fick avbryta sitt spel efter halva stycket. Man låter sig dock inte nedslås av bagateller i musikens universum, och för övrigt är ju bandoneónet normalt sett en antikvit, som måste vårdas och repareras oupphörligt. Nyttilverkningen upphörde nämligen nästan helt 1949, då den viktigaste fabriken, belägen i det unga Östtyskland, gjordes om för fabrikation av dieselpumpar...

Vi besökte också en konsert där kom-

positionsklassen redovisade nya verk för mindre besättningar. Stil, nivå och inriktning varierade stort och vi fick intrycket att skolan möjligen påminde mer om en svensk folkhögskola än en musikhögskola. Biblioteket utgjorde också en handfast påminnelse om hur lyckligt lottade vi är ur materiell synpunkt här hemma.

Vi hade ytterligare två "treats" att se fram emot i Rosario: först ett besök i vad Carlos skämtsamt benämnde "Tangokyrkan", det vill säga hans fader **Gerardo Quilicis** radiostation med en enorm samling tangoskivor och tangoparphernalia av alla slag, där vi mottogs med öl, sandwich och tango. Han sänder dagligen sitt tangoprogram och drar sig inte för att använda sin unika samling stenkakor från tangons tidiga guldåldrar. Och i ett rum i den andra ändan av huset visade han oss sin jättesamling okatalogiserade skivor och noter. Där skulle en idog bibliotekarie lätt kunna sysselsätta sig ett antal år. Vi kände oss, som så ofta under denna resa, privilegierade i mötet med Gerardo och hans tangostation.

Kvällen kom, vi återvände till Carlos hus där en *asado*, grillat kött, utlovats på hans lilla patio. Här måste påpekas att som svensk kan man inte riktigt göra sig en föreställning om vad man i Argentina, detta land av oändliga slätter och miljoner kor, menar med grillat kött. Här talar vi om kvantiteter, för oss nästan absurda, och

Villa miseria.

en kvalitet på köttet som är imponerande. Vi tittade också mycket riktigt klenetroget på den laddning Carlos utan prut förberedde för grillen. Vem skulle äta allt detta? Medan mörkret föll och köttet grillades, drog vi oss tillfälligt in i huset där ett piano och lite andra instrument lockade till ett smärre tangojam. Vi längtade inte hem ett dugg.

Köttet var så småningom färdigt, och med lite sallad, bröd och ett fint (men inte dyrt) vin under en stjärnhimmel där vi bara saknade Södra Korset, fulländades kvällen när Carlos bjöd oss på ett verkligt fint bandoneónsolo.

Lektion med Carlos Quilici.

Emellertid var vi tvungna att återvända till Buenos Aires – vi hade ett digert program nästa dag – och spenderade därför halva natten på bussen, anlände klockan 04.10, för trötta för att bli skräckslagna när taxichauffören den sista sträckan närmade sig 100 "knyck" på stadens nattligt ödsliga boulevarder.

Fredag 24/10 08

Efter den nu traditionsenliga frukosten med fruktsallad som viktig ingrediens (under vårt besök lyste frukt och grönt med sin frånvaro vid alla måltider – kanske beroende på vårsäsongen – väntade ett besök på en repetition med den verkliga elitörkestern i Buenos Aires – *Orquesta del tango de Buenos Aires*. Alla stora tangostjärnor samlades i en gammal industrilokal för att under Nestor Marconis ledning repetera in ett konsertprogram med **Susanna Rinaldi** som sångsolist.

Att **Nestor Marconi** skulle leda repetitionen var en glad överraskning, inte minst för Kjell, dock med den konsekvensen att lilla plastpåsen med DVD-materialet från Nestors Sverigebesök förargligt nog fast-

nat vid frukostbordet. Orkestern bildades 1980 och leds normalt av **Raúl Garello** och **Alberto Garcia Villafane**. I orkestern sitter tangopersonligheter som violinisten **Leonardo Ferreyra**, elbasisten **Gabriel de Lio** (son till den berömda gitarristen **Ubaldo de Lio**), **Julio Pane** och **Oswaldo Ontes** på bandoneón samt gitarristerna **Anibal Arias** och **Richardo Lew**, den sistnämnde på elgitarr. Orkestern har sättningen:

1. violin 8
2. violin 8
- viola 3
- cello 3
- kontrabas 2
- elbas 1
- gitarr 1
- elgitarr 1
- trumset 1
- percussion 1
- piano
- bandoneón 5
- flöjt
- sax

Det var med skakiga ben Kjell närmade

TANGOKONSERT!

De fyra Buenos Aires-resenärerna, Håkan Andersson, Kjell Edstrand, Claes Ottelid och Roberto Amerise ställer till en konsert med reseberättelser och många inbjudna gäster som kommer att spela tango och argentinsk folkmusik i olika konstellationer. Torsdagen den 4/6 klockan 19.00 i Lilla Salen. VÄLKOMNA!

sig Maestro Néstor Marconi. Kjell har ju, som vi tidigare berättat om, spelat en lång sejour med honom i Sverige. Skulle Nestor känna igen honom?

Jodå, denne maestro kännetecknas av ett stort och varmt hjärta och mindes dessutom, efter en stunds funderande den unge pianist som han instruerade för 20 år sedan. Nestor talar ingen engelska så i stort sett utbyttes främst varma blickar och ett löfte om att överlämna DVD:n med TV-produktionen vid ett senare tillfälle.

Néstor Marconi föddes den 15:e juni 1942 i Álvarez precis utanför Rosario. Han studerade tidigt piano, harmonilära och komposition och som 16-åring hade han sin första tangoorkester på Club Tango de Rosario.

Han har spelat i alla stora orkestrar, *Troilo*, *Osvaldo Tarantino*, *Horacio Salgán* (Nuevo Quinteto Real), **José Basso**, som rådde honom att börja spela solo bandoneón, **Héctor Stampo** ni m.fl.

Marconi är självlärd på bandoneón men nämner framför andra **Leopoldo Federico** som en stor förebild och innovatör av solospelet.

Han har också etablerat sig som kompositör av betydande format med allt från kamarmusik till stråkorkestersviter och filmmusik.

Enligt Håkan är han en av de få som obehindrat improviserar i olika stilar och dessutom behärskar instrumentet på mycket hög virtuos nivå – han spelar lika självklart på inåtbälj som på utåtbälj, vilket Håkan intygar är näst intill omöjligt.

Efter en fantastisk repetition med en avspänd ton mellan alla kom plötsligt den gamle legendaren Aníbal Arias fram till Claes. Detta var ett stort ögonblick – Claes har beundrat denne maestro i många år. Den vänlige, knivskarpe 85-årige veteranen presenterade sig och berättade att han just spelat in sin nya skiva, förmodligen den bästa han gjort. Tiden stod stilla för ett ögonblick i vördnad för denne gamle man i omöjlig peruk av typen ”hämtehår” och glittrande nyfikna ögon.

Det var en lätt överklig upplevelse att komma så nära navet i dagens tango – musikerna, repertoaren, kärleken till musiken, kamratskapet, solen, intensiteten, stoltheten över den egna kulturen – allt detta i en gammal unken industrilokal mitt i Buenos Aires. Väl ute på gatan kom vi på att Julio Pane inte var med på repetitionen. Orkestrens store solist var tydligen en sällsynt gäst på repen, men han skulle senare

i veckan finnas med på konserten.

Efter en frugal lunch begav vi oss mot dagens andra stora begivenhet. Vi hade beviljats audiens hos AADI – *Asociación Argentina De Interpretes*, den argentinska motsvarigheten till SAMI. Deras stolta devis på hemsidan är en tänkvärd anakronism mitt i vår Ipred-debatt:

Upphovsrätten som vi försvarar är liksom rätten till frihet ett mänskligt arv, omistligt och omöjligt att avsäga sig.

Väl framme på Viamonte 1665 steg vi in i en veritabel fästning där den 81-årige bandoneonisten Leopoldo Federico residerar som organisationens ordförande. En minimal informationsdisk med 3 personer ringde raskt upp ordförande maestro Federico och vi fick i omgångar transporteras i en minimal hiss upp till hans kontor. Denne oerhört vänlige gamle mästare tog emot oss med en märkbar nyfikenhet – så blev vi också behandlade som honorarios. En åldrande våningskypare (?) tog upp våra beställningar och serverade elegant kaffe innan vi slog oss ned i stolarna runt den gamle mastron.

Vi hade ju i färskt minne den utsökta version av *Caminito*, som vi hört honom spe-

Kjell, Roberto, Anibal Arias, Osvaldo Montes, och Claes

la på konserten för fyra dagar sedan, och förhörde oss, medan vi förstulet sneglade på ett bandoneón som stack fram under skrivbordet, om hans arrangemang för solo bandoneón finns utgivna som noter. Jo, förlaget *Julio Korn* hade faktiskt publicerat en del, men han trodde inte att det fanns tillgängligt i nytryck längre. Vi kom förstås in på den nyutgivna CD:n *Mi Querido Fueye*, som vi fått ett ex av vid vårt besök på Tango Via, och omgående inköpt fler av. Han berättade att han själv inte alls haft några planer på en dylik produktion, men att *Ignacio Varchausky* (se artikeln i förra INFO:t) övertalat honom. Han berättade vidare att detta inte var hans första soloskiva, utan att han gjort en sådan redan 1980.

Någon av oss frågade om han inspirerats av andra musiktyper utanför tangon, men det visade sig att han alltid levtt helt och hållet i, genom och för tangon, även om han uppskattade annan musik också. Vi fick veta lite om hur hans ingång i musiken och tangon gestaltat sig; efter några år av musikutbildning i blygsamma former fick han som 17-åring 1944 provspela för *Di Adamo-Flores* tangoorkester, solo och prima vista, och fick jobbet med den då svindlande lönen 200 pesos/mån. Familjen hade från detta ögonblick ett betydelsefullt tillskott i sin ganska skrala ekonomi.

Rosario.

Sedermera skulle han komma att spela med alla de stora inklusive **Troilo**, **Salgán** och **Piazzolla** i hans mytomspunna oktett från mitten av 50-talet. Så småningom skulle han också leda sin egen orkester.

Roberto frågade om hans samarbete med den store tangogitarristen **Roberto Grela**, vilket han mindes med välbehag. Grela, femton år äldre än Federico, gick bort 1992. Vi fick nu veta att han just avslutat en inspelning med en yngre gitarrist i Grelas efterföljd, **Hugo Rivas**, och att CD:n i fråga, **Sentido Unico**, var planerad för utgivning i mars -09. Inom tangon vilar inte 80-åringarna på sina lagrar noterade vi som sagt många gånger under resan.

Under närmare en timmes samtal fick vi veta en del om PA-problem förr och nu, hans synpunkter på repetitionsmetoder och mycket annat. Hans ålder och erfarenhet möjliggjorde naturligtvis en svepande överblick av 60 års tangokultur i Argentina. Han konstaterade att även om det fanns många duktiga och välutbildade unga musiker idag, var spelmöjligheterna oändligt decimerade. Av de tidigare möjligheterna till en utkomst som tangomusiker, spel till dans, TV, cabaréer och spelningarna på mindre lokaler återstår nästan ingenting. Han hade noterat att många av de bättre musikerna begav sig utomlands för att få bättre möjligheter. Han ursäktade sig för sin lite pessimistiska syn på tangons möjligheter, och när vi anmärkte att vi kände igen problemen från andra mindre kommersiella genrer, klassisk musik, jazz, folkmusik, utbrast han:

– Ju bättre musik desto sämre betalt!

Vi instämde förstas helhjärtat.

Innan vi tog farväl föräddes Håkan till sina stora glädje två noter med hans soloarrangemang för bandoneón, och vi såg till att bli fotograferade tillsammans med den gamle legendaren, som beredvilligt ställde upp. Vi kunde lägga ytterligare ett givande möte till de tidigare.

El Che, el Kjell och el Claes.

Kvällen bjöd på ytterligare en intressant tangoupplevelse: vi hade biljetter till en konsert på *Ateneo* med **Adriana Varéla**, sångerska, stjärna, och som det skulle visa sig, diva.

Vad skulle man kunna jämföra Adriana med i andra musikfärer? En blandning mellan Patti Smith och Lill-Babs, kanske. Och vad röstläget och självmedvetandet angår; Zarah Leander i mogen ålder.

Hon väckte blandade känslor i vår lilla grupp. Hennes sätt att med mycket prat dra in publiken i den egna myten även på ett personligt, men uppenbarligen allmänt känt plan, var förvisso lite ”too much”, men det artistiska upplägget imponerade. Repertoaren bestod av det yppersta av klassiska sånger från tangons hela historia, levererade med en sångstil som förenar traditionella sångmanér med en sorts tonfall från pop och kanske fransk chanson. Ackompanjemanget var fantastiskt: en kvintett akustiska gitarrer under ledning av två maestros, **Osvaldo Burucúa** och **Horacio Avilano**. Välarrangerat, välrepererat och, inte minst viktigt i en gitarrensemble, välstämt.

Vi hade åter upplevt en osannolikt innehållsrik dag.

* * *

Sista delen av denna reseberättelse från Argentina kommer i nästa läsars första nummer av INFO.

